

Республика Татарстан
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ ШӘРЛӘРӘМӘ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ул. Школьная, д.57, д. Шарлиарема
423372

Телефон: 4-57-55

Татарстан Республикасы
САРМАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШӘРЛӘРӘМӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Мәктәп урамы, 57 йорт, Шәрләрәмә авылы,
423372

Телефон: 4-57-55

ОГРН 1061687002519 ИНН/КПП 1636005454/163601001 ОКАТО 92253882000

Карар № 7

2018 елның 9 июне

«2018 - 2035 елга «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалыгы системаларын комплекслы үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә оештыру үзидарәсенәң гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон; Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң «Жирлекләренәң, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләр раслау турында» 2014 елның 25 декабрәндәге 1440 номерлы карары, муниципаль берәмлек уставы, Шәрләрәмә авыл жирлегенәң Генераль планы нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1.2018-2035 елга «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалыгы системаларын комплекслы үстерү муниципаль программасын, кушымта нигезендә, расларга.

2. «Шәрләрәмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә 2018-2022 елларга һәм 2035 ел чорына транспорт инфраструктурасы һәм юл хужалыгы системаларын комплекслы үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Сарман муниципаль районы Шәрләрәмә авыл жирлеге башкарма комитетының 2018 елның 19 февралендәге 2 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3.Әлеге карарны <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында, мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасының «Сарман муниципаль районы» Шәрләрәмә муниципаль берәмлегенәң мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәндәге рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну үземдә калдырам.

Сарман авыл жирлеге
Шәрләрәмә авыл жирлеге
Башкарма комитет житәкчесе

Н.Н.Хужина

Сарман муниципаль районының Шәрләрәмә авыл
жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә 2018
елның 19 июнендәге 8 номерлы карарына
кушымта

"2018 - 2022 ЕЛЛАРГА САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ШӘРЛӘРӘМӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ СӨТЧЕЛЕК ЮНӘЛЭШЕНДӘ ТЕРЛЕКЧЕЛЕКНЕ ҮСТЕРҮ" МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

"2018 - 2022 ЕЛЛАРГА САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ШӘРЛӘРӘМӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ СӨТЧЕЛЕК ЮНӘЛЭШЕНДӘ ТЕРЛЕКЧЕЛЕКНЕ ҮСТЕРҮ" МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ

<u>Программаның исеме</u>	«2018 - 2022 елларга Сарман муниципаль районының Шәрләрәмә авыл жирлегендә сөтчелек юнәлешен үстерү» муниципаль программасы
Программаны эшләү өчен нигез (хокукий акт исеме, номер һәм дата)	"Авыл хужалыгын үстерү турында" 2006 елның 29 декабрдәге 264-ФЗ номерлы Федераль закон РФ Хөкүмәтенә 2012 елның 14 июлендәге карары "Авыл хужалыгын үстерү буенча дәүләт программасы турында һәм авыл хужалыгы продукциясе базарларын жайга салу, чималны һәм азык-төлекне 2013 - 2020 елларга жайга салу турында"
Төп эшләүчеләр	Сарман муниципаль районы башкарма комитеты, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгың Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районында Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе

Программаның максаты	- авыл хужалыгы продукциясен конкурентлыкка сэләтлелекне арттыру; - терлекчелекне үстерү өчен уңай шартлар тудыру
Программаның бурычлары	- продукцияне житештерү күләмен арттыру: терлекләрнең продуктивлығын арттыру нигезендә - нәселле һәм продуктив эре мөгезле терлекләр санын арттыру; - хужалык итүнең кече формаларын үстерүне стимуллаштыру
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2018 - 2022 еллар
Финанслау күләме һәм чыганақлары	Финанслау күләме - 100 мең сум. Чыганақлар: - жирле бюджет акчалары. - авыл хужалыгы предприятиеләре һәм урта һәм урта субъектлар акчалары кече эшқуарлык; - башка бюджет һәм бюджеттан тыш акчалар.
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торған ахыргы нәтижәләре	- авыл хужалыгы продукциясенең тулаем күләме арту; - эре мөгезле терлек һәм сөт житештерүне арттыру; - эре мөгезле терлекләрнең баш саны арту.
Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп тору	Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торуны Сарман муниципаль районы Башкарма комитеты башкара

Әлеге программа «Авил хужалыгын үстерү турында» 2006 елның 29 декабрдәге 264 номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып эшләнде, «2013-2020 елларга авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу дәүләт программасы» таләпләре нигезендә программа:

а) муниципаль районның авыл хужалыгын үстерүнең максатларын һәм төп юнәлешләрен, каралган чараларны гамәлгә ашыру механизмнарын билгели;
б) авыл хужалыгын үстерүнең төп күрсәткечләрен һәм фаразын, максатларны, бурычларны, нәтижәлелек күрсәткечләрен һәм чыгым йөкләмәләрен үз эченә ала.

«2018-2022 елларга Шәрләрәмә авыл жирлегенең сөт юнәлешендә терлекчелекне үстерү» муниципаль программасы авыл хужалыгы продукциясенең конкуренциягә сәләтлелеген арттыруга, терлекләрнең продуктивлығын арттыру нигезендә терлекчелек продукциясен житештерү

күләмен арттыруга юнәлдерелгән. Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- асыл хужалыгы терлекләренә сөт санын арттырырга;
- савым сыерларының продуктивлыгын арттырырга;
- сөт сату күләмнәрен киңәйтәргә;
- килеп чыккан эре мөгезле терлекләр санын һәм аларның сыйфатын арттырырга (тереклек итәргә сәләтле бозау алырга);
- бозауларның уртача тәүлеклек артуын арттырырга;
- сыерларның һәм таналарның продуктивлыгын арттырырга
- савым сыерларыннан файдалану срогын арттырырга (7-8лет);
- сатылган сөтнең күләмен һәм сыйфатын арттырырга;

Программа шулай ук асыл хужалыгы житештерүенә нәтижелелеген арттыру, кече хужалык рәвешләрен һәм шәхси хужалыкларны үстерүне стимуллаштыру өчен гомуми уңайлы шартлар тудыруга юнәлтелгән.

1. Программаның максаты.

Өлеге программаның төп максаты - сөт терлекчелеген тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, эре мөгезле терлекләренә нәсел һәм продуктив сыйфатын арттыру һәм аларның санын арттыру, терлекчелек продукциясенә үзкыйммәтен киметкәндә һәм терлекчелек керемлелеген үстергәндә житештерү күләмнәрен арттыру.

Сарман муниципаль районының Шәрләрәмә асыл жирлегә терлекчелек тармагын үстерүнең төп юнәлеше - асыл хужалыгы оешмаларында булган терлекләренә баш санын саклап калу һәм аны шактый арттыру.

Халыкны югары сыйфатлы азык-төлек продуктлары белән гарантияле тәэмин итү өчен, 2022 елга барлык төр хужалыкларда терлекчелекне үстерүнең максатчан күрсәткечләренә ирешү планлаштырыла.

2018-2022 елларга терлекчелек тармагының продуктивлыгын һәм тотрыклылыгын күтәрүгә, терлекләренә сакланышын яхшыртуга һәм тотрыклы эпизоотик иминлекне тәэмин итүгә, терлекләренә тоту шартларын яхшыртуга, табышлылыгын күтәрүгә, шулай булгач, товар житештерүчеләр өчен терлекчелекнең жәлеп итүчәнлеген арттыруга зур әһәмият бирелә.

Терлекчелек продукциясен житештерүнең артуы, нигездә, терлекләренә продуктивлылыгын арттыру исәбенә булчак. 2022 елга планлаштырылган:

- бер сыердан савымны 4950 килограммга житкерергә;
- эре мөгезле терлек ите житештерүне башлангыч башка 22 кг кадәр арттырырга;

3.Программада каралган чаралар.

Терлекчелек продукциясен житештерү күләмнәрен арттыру терлекләренә яңадан житештерү, терлекләренә баланслы тукландыруны арттыру, тармакка зооветеринар хезмәт күрсәтүне яхшырту, хезмәт житештерүчәнлеген арттыру,

терлекчелек объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү исәбенә күздә тотыла.

Моның өчен беренче чиратта яңа прогрессив технологияләрне гамәлгә кертүгә, шулай ук терлекләрне тукландыру дәрәжәсен күтәрүгә һәм тоту шартларын яхшыртуга юнәлтелгән ресурсларны сак тоту буенча кайбер чаралар күрергә кирәк. Ресурсларны сак тотуның төп юнәлешләреннән берсе - азык базасын булдыру, ел әйләнәсә бер типтагы терлекләрне ашату. Хайваннарның продуктивлыгын арттыруга, азык чыгымнарын киметүгә, шулай булгач, терлекләрне туклыклы матдәләр, микро- һәм макроэлементлар, протеин, алыштыргысыз аминокислоталар, витаминнар буенча тукландыру рационын арттыруның икътисадый нәтижәләгән арттыруда хәлиткеч әһәмияте бар. Шуңа бәйле рәвештә терлекчелектә стратегик юнәлеш булып тулы кыйммәтле катнаш азык һәм балансли өстәмәләр (БВМД һәм премикслар) куллану тора, бу хужалыкларда жирле азыкны максималь кулланып, катнаш азык житештерү өчен кирәк.

100 анага кимендә 100 баш бозау алу максатында ана сыерны нәтижәле файдалану өчен шартлар тудыру зарур, аларның сакланышын 100 % тәшкит итә. Авыл хужалыгы хайваннарының аталануын арттыру - терлекчелекне интенсификацияләү факторларының берсе. Бу эш нәтижәсендә терлекләрне катнаш сөтчелек юнәлешендә тулысынча алыштырачаклар.

Программаның социаль-икътисадый әһәмияте сөт терлекчелеген интенсификацияләү дәрәжәсен арттырудан гыйбарәт. Нәселле сыерлар саны арту белән бергә төп көтүнең продуктивлыгы арта. Программаны гамәлгә ашыру сөт житештерү һәм сату күләмнәрен арттыруна ярдәм итәчәк.

Авыл хужалыгы житештерүен алга таба үстерү буенча агросәнәгать комплексы алдына куелган бурычларны уңышлы үтәү хәлиткеч дәрәжәдә АПКның һәр хужалыгының һәм предприятиеләренә квалификацияле кадрлар белән тәмин ителешенә, шулай ук аларны әзерләү дәрәжәсенә бәйле. Шуңа бәйле рәвештә, авылда кадрлар белән эшләрү - аграр сәясәтнең аерылгысыз өлеше.

Авылда авыл хужалыгы хезмәтен кыйммәттен төшерүдә, аның үсешенә мотивацион механизмнарының көчсезләнүендә, авыл жирлегендә тормыш итүнең ижтимагый яктан кулай шартлары булмауда чагылган вазгыять авыл жирлекләренә тотрыклы үсешенә социаль-икътисадый шартларын формалаштыруда тоткарлык булып тора.

Булган мөмкинлекләрдән нәтижәле файдалану, жирле үзидарә органнарына ярдәм итү, бюджеттан тыш инвестицияләрне жәлеп итү куелган максатка ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәгеләр күздә тотыла:

- терлекләрне ашату дәрәжәсен күтәрү һәм аларны тоту шартларын яхшырту;
- терлекчелек фермаларын модернизацияләү өчен заманча технологик жайланмалардан файдалану;
- нәселле терлек сатып алу;
- хужалык итүнең кече формаларын үстерүне стимуллаштыру;

- хужалыкларның керемнәрен арттыру.

Жирле бюджет акчалары исәбеннән субсидияләр шәхси ярдәмче хужалыкларга һәм крестьян (фермер) хужалыкларына авыл хужалыгы терлекләрен тотуга, ит терлекчелеген һәм сөт житештерүен үстерүгә ярдәм итү күздә тотыла.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы, гамәлгә ашыру белән идарә итү һәм аны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору

Программаны гамәлгә ашыру механизмы катнашучыларны сайлап алуны тәэмин итә торган чаралар системасын, финанслау чыганакларын билгеләүне һәм Программада каралган иң мөһим проектларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыруны үз эченә ала.

Программаның беренче чираттагы бурычларыннан берсе - Дәүләт хакимиятенәң федераль органнары, Татарстан Республикасы Дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләр карамагындагы финанс һәм башка ресурслардан нәтижәле файдалану, шулай ук икътисадның шәхси секторыннан өстәмә ресурслар жәлеп итү.

Программаның нигезенә бүленә торган ресурсларның, компетенциянең һәм анда катнашучыларның жаваплылыгы даирәсенәң туры килү принцибы салынган.

Программаны нәтижәле гамәлгә ашыру өчен Башкарма комитет Программа чараларын финанслау буенча дәүләт заказчысы булып тора, шулай ук Программаның максатлары һәм бурычлары нигезендә аның чараларының нәтижәлеләген тулы операцион һәм максатчан тикшереп тора.

Программаны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча башкарма комитет Программаны гамәлгә ашыру барышы һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижәлелеге турында билгеләнгән тәртип нигезендә еллык хисап тәзи. Түләнмәгән чаралар турында хисап бер ел эчендә беркетелергә тиеш.

